

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Hüda KAYA

İstanbul Milletvekili

On binlerce insanımızı kaybettiğimiz son deprem felaketinin ardından birçok kent belediyesinin ve ilgili Bakanlıkların ranta bulaştıkları ve denetimsiz yapılara göz yumdukları ortaya çıkan vahim tablodan da anlaşılmaktadır. 11 ili etkileyen depremin yaraları henüz sarılmamışken bilim insanları beklenen İstanbul depreminin daha da yaklaştığını belirterek acilen ve hızla gerekli tedbirlerin alınması için uyarı üzerine uyarı yapmaktadırlar.

İstanbul'da yaşayan milyonlarca yurttaş, olası bir deprem durumunda yaşadıkları konutların depreme karşı güvenilir olup olmadığı ile ilgili büyük endişe taşımaktadır. Ülkeyi yönetenlerin asli görevi yurttaşların bu kaygılarını giderecek sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler kurmak ve yaşanabilir bir çevre oluşturmaktır.

Bu kapsamda güvenli barınma koşullarının en önemli unsurlarından biri de doğru planlanmış kentsel dönüşüm çalışmalarıdır. Çevre ve inşaat alanında faaliyet yürüten meslek örgütleri ve mahalle inisiyatifleri İstanbul başta olmak üzere ülkenin hemen hemen her yerinde kentsel dönüşüm çalışmalarının risk derecesinden ziyade, rant değeri yüksek olan yerlerden başlatıldığını ifade etmektedirler. Söz konusu rant bölgelerinden biri de İstanbul Güngören Belediyesi'ne bağlı Tozkoparan Mahallesidir. 10.4 hektarlık alan depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle 'riskli alan' ilan edilmiştir. Ayrıca 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun'un 6/A maddesi kapsamına alınarak mahalle halkının tapuları hazineye devredilmiş, barınma ve mülkiyet hakları yok sayılmıştır. Son depremle birlikte konut kiralari fahiş derecede yükselmiş, orta halli konutlar on beş ila yirmi bin liraya kadar çıkmıştır. Kriz koşullarında evleri yıkılan mahalle sakinlerine verilen 1.950 liralık kira yardımı ise hiçbir yaraya merhem olmamıştır. Son deprem felaketi gerekçe gösterilerek, kentsel

dönüşüm adı altında zorla evlerinden çıkarılan yurttaşlara ise konusu 1950 liralık kira ödemesi de yapılmamakta, hiç bir şekilde taşınma bedeli ödenmemekte, yurttaşlar bizzat iktidar eliyle adeta sokağa atılmaktadır. Mahalle sakinlerinin aktarımlarına göre söz konusu kentsel yıkım projesindeki asıl sorun ise 2019 yılında bizzat Bakanlığınız tarafından ziyaret edilen ve yeniden yapılandırma sözü verdiğiniz 50 yıllık riskli binalardan ziyade 30 yıllık kısmen daha sağlam olan binaların yıkılmış olmasıdır. Kentsel dönüşüm adı altında yıkılan sağlam binaların sakinlerinin hem daha yüksek kiralı hem daha dayanıksız evlerde barınmaya mahkûm edilmesi durumun vahametini yeterince gözler önüne sermektedir. Mahalle halkının ve meslek örgütlerinin itiraz ettiği benzer kentsel dönüşüm süreçleri Beykoz'a bağlı Tokatköy, Beyoğlu'na bağlı Fetihstepe mahalleleri başta olmak üzere İstanbul'un birçok yerinde devam etmektedir. Proje ihalelerinin iktidara yakınlığıyla bilinen; Turgut Müteahhitlik A.Ş., Kuzu Toplu Konut İnşaat A.Ş. gibi şirketlere verilmesi söz konusu kentsel dönüşüm projelerinin rant odaklı olduğu iddialarını yeterince güçlendirmektedir.

Bu kapsamda;

- 1- Bakanlık olarak kentsel dönüşüm politikalarınız vatandaşları korumak üzerine olması için bir hassasiyet gözetiyor musunuz?
- 2- Riskli yapıların olduğu bölgelerde kentsel dönüşüm çalışmaları hangi aşamalardan geçmekte ve nasıl yürütülmektedir?
- 3- Kentsel dönüşüm çalışmalarında, bilimsel ve teknik birikimleri ile bilinen İnşaat Mühendisleri Odası başta olmak üzere ilgili emek ve meslek örgütlerinin görüş ve önerileri alınmakta mıdır?
- 4- Başta İstanbul olmak üzere, illere göre kentlerimizde yenilenmeyi ve güçlendirilmeyi bekleyen riskli yapı sayısı nedir?
- 5- Kentsel dönüşüm projelerinde risk raporları kimler tarafından nasıl oluşturulmaktadır? Örneğin Kandilli Rasathanesi'nin ve bilim insanlarının raporlarında İstanbul için riskli denilen bölgeler ile Cumhurbaşkanlığı ile Bakanlığınızın riskli ilan ettiği yerlerin birbirinden farklı olmasının gerekçesi nedir?
- 6- İstanbul'da son 10 yıldaki kentsel dönüşüm projelerinin ihalelerinin iktidarınıza yakınlığı ile bilinen Turgut Müteahhitlik A.Ş., Kuzu Toplu Konut İnşaat A.Ş. gibi şirketlere verilmesi tesadüf müdür?
- 7- İstanbul'da son 20 yılda kentsel dönüşüm adı altında yıkılan yapı sayısı nedir? Kentsel dönüşüm projelerinin ihale şartları nelerdir ve bu şartlar kimler tarafından nasıl

30328

- belirlenmektedir? Yıllara ve mahallelere göre söz konusu projelerin ihaleleri hangi şirketlere verilmiştir?
- 8- Kentsel dönüşüm gerekçesiyle evlerinden çıkarılan yurttaşların kendi evlerine geçişi nasıl sağlanacaktır? Bu kapsamda planlanan projelerle ilgili yurttaşlara neden bilgi verilmemektedir? Yıllarca yaşadıkları evlerine yeniden sahip olmak için uzun yıllar borç ödemek zorunda kalan yurttaşlar nasıl ve hangi ölçülerle borçlandırılmaktadır?
- 9- İstanbul'un herhangi bir ilçesinde 2 bin liraya ortalama ölçülerde kiralık konut bulunmakta mıdır? Kentsel dönüşüm adı altında evleri yıkılan yurttaşlara piyasanın çok çok altında ödenen 2 bin liralık kira tutarını gerçek enflasyon koşullarının dikkate alınarak yükseltilmesi için herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?
- 10- Son deprem felaketi gerekçe gösterilerek kentsel dönüşüm adı altında, yurttaşlara kira ve taşınma bedeli ödenmeden sokağa atılırcasına zorla evlerinden çıkarıldığı doğru mudur?
- 11- Tozkoparan Mahallesinde uygulamaya konulan kentsel dönüşüm projesinde 2019 yılında bizzat ziyaret ettiğiniz ve dönüşüm için söz verdiğiniz 50 yıllık riskli binalar yerine 30 yıllık kısmen daha sağlam olan binaların yıkılmasının gerekçesi nedir?
- 12- Bilim insanlarının sık sık uyarısını yaptığı olası İstanbul depremine ilişkin Bakanlık olarak almış olduğunuz tedbirler nelerdir?